

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال اول

تاریخ چاپ ۱۳۹۱/۱۰/۳۰

۳۹۴

شماره چاپ

۲۰۹

شماره ثبت

یک شوری

طرح استفساریه جزء (۱) بند (ب) تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی

(فوریت این طرح در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۰
به تصویب نرسید.)

کمیسیونهای ارجاعی

اصلی: اجتماعی

فرعی: بهداشت و درمان

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۲۸ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

با عنایت به اعتراضات و مراجعات مکرر کارگران شاغل در کارهای سخت و زیان‌آور در اعتراض به نحوه اعمال عبارت «مشاغل متوالی سخت و زیان‌آور» که طبق آیین‌نامه اصلاحیه تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی باید روان و بدون مشکل عملیاتی اجراء می‌شد اما در گذشته بر خلاف روال متداول و جاری که از آیین‌نامه مربوطه فعلی منبث شده است، به جای غیبت، حضور کارگران در مشاغل و کارهای سخت و زیان‌آور ملاک تطبیق اشتغال «متوالی» در مشاغل سخت و زیان‌آور بود. اما گنجاندن دوازده روز غیبت که بر اساس دوازده روز مرخصی مصوب در قانون کار ۱۳۳۷ به عنوان ملاک متوالی ندانستن مشاغل سخت و زیان‌آور در نظر گرفته شد که حتی اگر همین مأخذ در سال ۱۳۸۰ اندکی می‌توانست محلی از اعراب داشته باشد اکنون به دلیل آن که قانون کار جمهوری اسلامی ایران یک سال مرخصی را به تصویب رسانده است دیگر نمی‌تواند جاری و ساری باشد.

از آنجایی که مأخذ دوازده روز، نه منبع قانونی دارد و نه پیش از این آیین نامه رایج و جاری بوده است! پیشنهاد استفساریه زیر با قید یک فوریت برای یافتن یک ملاک معتبر تقدیم می گردد.

قاضی پور - محبوب - قاضی زاده هاشمی - سبحانی فر - حیدرپور شهرضایی -
فیروزی - آصفری - ملکشاهی - بت کلیا - بگلریان - دهدشتی - موسی احمدی -
شجاعی کیاسری - عباسی - منادی سفیدان - سیدباقر حسینی - نگهبان سلامی -
سبحانی نیا - محمد علی پور - علی پور خنکداری - میرگلوی بیات - رهبر -
کولیوند - منصوری آرانی - امیرعباس سلطانی - بهمنی - محمدی -

فلاحی باباجان

عنوان طرح:

استفساریه جزء (۱) بند (ب) تبصره (۲) ماده (۷۶)

قانون تأمین اجتماعی

موضوع استفساریه:

آیا مراد قانونگذار از عبارت «افرادی که حداقل بیست سال متوالی و... اشتغال داشته باشند» در جزء (۱) بند (ب) اصلاحیه تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۰/۷/۱۰ داشتن حداقل ۷۳۰۰ روز اشتغال در یک یا چند شغل زیان‌آور در یک یا چند کارگاه است؟

آیا عواملی نظیر مرخصی بدون حقوق، غیبت، طول درمان و نظایر آن مشروط بر آنکه ترک کار آشکار نباشد باعث برهم زدن توالی در تشخیص و تطبیق مشاغل سخت و زیان‌آور است؟

نظر مجلس:

بله، توالی اشتغال به قوت خود باقی است.

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین به شرح بیوست نسبت به طرح استفساریه جزء (۱) بند (ب)

تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی تقدیم می‌گردد.

معاونت قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۲):

در طرح تقدیمی آیین تگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)
 رعایت نشده است، متن اصلاحی طرح به ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۴):

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی مغایرت ندارد.
 دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.
 دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.
 دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس؛

وضعیت طرح تقدیمی از جهت رعایت مقررات آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی بشرح
زیر می باشد:

ماده ۱۳۱ -

۱- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد
 ندارد

۲- موضوع و عنوان مشخص دارد
 ندارد

۳- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد
 ندارد

۴- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد
 ندارد

ماده ۱۳۴- قبلاً تقدیم نگردیده است

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:
 با انقضاء شش ماه پیش از انقضاء شش ماه
مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می باشد.
 نمی باشد.

ماده ۱۴۲ - طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواجه با ایراد نمی باشد.
 بیش از یک موضوع مواد متعدد می باشد.

ماده ۱۴۴ - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
 نشده است. موارد و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ماده ۱۸۵ - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.
 می شود $\frac{3}{3}$ دارد.

تعداد برگ اظهار نظریه عنوان ضمیمه تقدیم می شود.

مدیرکل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات

کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسیهای به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است.
 لازم نیست.

تعداد چهار برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

— سوابق قانونی

قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴.۴.۳

ماده ۷۶- مشمولین این قانون در صورت حائزبودن شرایط زیر حق استفاده از مستمری بازنشستگی را خواهند داشت.

۱- حداقل ده سال حق بیمه مقرر را قبل از تاریخ تقاضای بازنشستگی پرداخته باشند.

۲- سن مرد به شصت سال تمام و سن زن به پنجاه و پنج سال تمام رسیده باشد.

تبصره - در مورد افرادی که قبل از تقاضای بازنشستگی حداقل مدت بیست سال متوالی یا بیست و پنج سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده‌اند و یا آنکه به کارهای سخت و مغل سلامتی (زیان‌آور) اشتغال داشته‌اند سن بازنشستگی پنجاه و پنج سال تمام خواهد بود، کسانی که سی سال تمام کار کرده و حق بیمه مقرر را به سازمان پرداخته باشند در صورت داشتن پنجاه و پنج سال تمام می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی کنند. مناطق بد آب و هوا و کارهای زیان‌آور به موجب آیین‌نامه مربوط مصوب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶

ماده واحده - قانون تأمین اجتماعی در موارد زیر اصلاح می‌شود:

الف - نسبت یکی سی و پنجم مزد یا حقوق متوسط بیمه شده مذکور در ماده ۷۲ قانون به نسبت یک‌سی‌ام تغییر می‌یابد.

ب - تبصره ماده ۷۶ به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های ۲ و ۳ به آن الحاق می‌گردد:

تبصره ۱ - کسانی که ۳۰ سال تمام کار کرده و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشد می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند.

تبصره ۲ - افرادی که حداقل ۲۰ سال متوالی و ۲۵ سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده و یا آن که به کارهای سخت و زیان‌آور (مغل سلامتی) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان

۴۵ سال تمام باشد می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. مناطق بد آب و هوا و کارهای سخت و زیان‌آور به موجب آیین‌نامه مربوطه خواهد بود. افزایش هزینه‌ناشی از این تبصره از کاهش هزینه سازمان ناشی از اجراء تبصره ۱ همین ماده تأمین خواهد شد.

تبصره ۳ - بیمه‌شدگانی دارای ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه باشند می‌توانند بدون در نظر گرفتن شرط سنی مقرر در قانون تقاضای بازنشستگی نمایند.

ج - ماده ۷۷ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۷۷ - میزان مستمری بازنشستگی عبارت است از یک سی‌ام متوسط مزد یا حقوق بیمه شده ضربدر ستوات پرداخت حق بیمه مشروط بر آن که از (۳۵۰۳۰) سی و پنجم، سی‌ام متوسط مزد یا حقوق تجاوز ننماید.

تبصره - متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنشستگی عبارت است از مجموع مزد یا حقوق بیمه شده که بر اساس آن حق بیمه پرداخت گردیده ظرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه تقسیم بر بیست و چهار.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده (شامل سه مورد اصلاح) در جلسه روز یکشنبه شانزدهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۱.۱۲.۲۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

قانون الحاق یک تبصره به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴

ماده واحده - تبصره ذیل به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و اصلاحیه بعدی آن الحاق می‌گردد:

تبصره - زنان کارگر با داشتن (۲۰) سال سابقه کار و (۴۲) سال سن به شرط پرداخت حق بیمه با (۲۰) روز حقوق می‌توانند بازنشسته شوند.

تاریخ تصویب ۱۳۷۶.۷.۱ تاریخ تأیید شورای نگهبان ۱۳۷۶.۷.۹

قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین

اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱

ماده واحده - تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱.۱۲.۱۶ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

الف - کارهای سخت و زیان‌آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار، غیر استاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با بکارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی و ایمنی و غیره صفت سخت و زیان‌آور بودن را از آن مشاغل کاهش یا حذف نمود.

۱- کارفرمایان کلیه کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذی‌ربط سخت و زیان‌آور اعلام گردیده یا خواهند گردید، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن‌سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین‌نامه‌های مربوطه و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

۲- کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی مکلفند قبل از ارجاع کارهای سخت و زیان‌آور به بیمه شدگان، ضمن انجام معاینات پزشکی آنان از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای رجوع داده شده (موضوع ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی)، نسبت به انجام معاینات دوره‌ای آنان که حداقل در هر سال نباید کمتر از یکبار باشد، نیز به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص بهنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی اقدام نمایند، وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی مکلفند تمهیدات لازم را در انجام این بند توسط کارفرمایان اعمال نمایند.

ب - حمایتها

۱ - افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان‌آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان‌آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

۲ - در صورتی که بیمه شدگان موضوع این تبصره قبل از رسیدن به سابقه مقرر در این قانون دچار فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان‌آور گردند با تأیید کمیسیونهای پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی) با هر میزان سابقه خدمت از مزایای مندرج در این تبصره برخوردار خواهند شد.

۳ - در مورد سایر بیمه شدگان حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای استفاده از مستمری

بازنشتگی از تاریخ تصویب این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آنکه این حداقل به بیست سال تمام برسد.

۴ - از تاریخ تصویب این قانون جهت مشمولان این تبصره، چهار درصد (۴٪) به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد که آنهم در صورت تقاضای مشمولان قانون، بطور یکجا یا به طور اقساطی توسط کارفرمایان پرداخت خواهد شد.

۵ - تشخیص مشاغل سخت و زیان آور و نحوه احراز توالی و تناوب اشتغال، نحوه تشخیص فرسایش جسمی و روحی و سایر موارد مطروحه در این تبصره به موجب آیین نامه ای خواهد بود که حداکثر ظرف چهار ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی و وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۶ - بیمه شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به تاریخ قبل از تاریخ تصویب این قانون باشند می توانند با استفاده از مزایای این قانون درخواست بازنشتگی نمایند در این صورت با احراز شرایط توسط بیمه شده، کارفرمایان مربوطه مکلفند حق بیمه مربوطه و میزان مستمری برقراری را تا احراز شرایط مندرج در تبصره (۲) همچنین چهار درصد (۴٪) میزان مستمری برقراری نسبت به سنوات قبل از تصویب این قانون را یکجا به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی ام بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و جزء (۱) و (۳) بند (ب) تبصره (۲) آن در تاریخ ۱۳۸۰.۷.۱۴ عیناً به تصویب نهائی مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

قانون تفسیر جزء (۱) بند (ب) تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب ۱۳۷۹ موضوع استفساریه: آیا مطابق جزء (۱) بند (ب) تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب ۱۳۷۹/۱۱/۳۰ سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به هر میزان، قبل یا بعد از اشتغال در مشاغل عادی به ازاء هر سال سابقه یک و نیم (۱/۵) سال محاسبه خواهد شد؟ نظر مجلس: بلی، سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به هر میزان، قبل یا بعد از اشتغال در مشاغل عادی به ازاء هر سال سابقه، یک و نیم (۱/۵) سال محاسبه خواهد شد. تفسیر فوق در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و نهم شهریورماه یکهزار و سیصد و نود مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۰/۷/۶ به تأیید شورای نگهبان رسید.